

A magyar textil- és ruházati ipar helyzete

Elemzés a KSH statisztikai adatai alapján

Galambos Attila

Kulcsszavak: Textilipar, Ruhaipar, Piaci helyzet, Export, Import

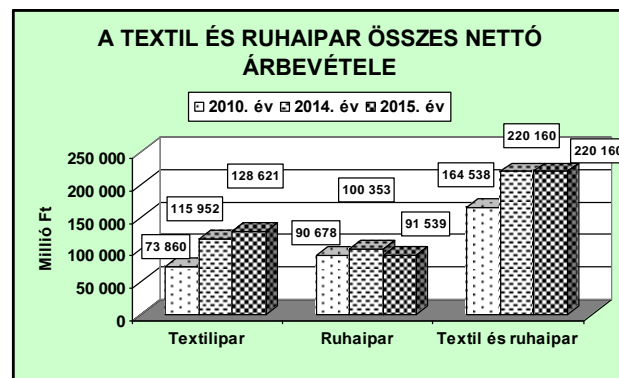
A textil- és ruházati ipar 2015. évi eredményeinek értékelésekor ki kell emelni, hogy a két szakágazat összesített adatainál a 2010–2014 években dinamikus növekedés valósult meg. 2014-ben a két szakágazat folyóáron számított nettó árbevétele 51 767 millió Ft-tal (31,5 %-kal) haladta meg a 2010. év eredményeit. A két szakágazat kedvező eredményeit mutatja az is, hogy ez a teljes feldolgozóipar ugyanezen időszakban mért 28,4 %-os nettó árbevétel-növekedésénél is kedvezőbb volt. A feldolgozóipar 14 szakágazatából ennél kedvezőbb eredményeket csak az élelmiszeripar (31,9 %-os), vegyipar (59,2 %-os), a gépipar (62,9 %-os) és a járműgyártás (85,1 %-os) nettó árbevétel-növekedése mutatott. A feldolgozóiparban ez a kedvező folyamat 2015-ben is tovább folytatódott és a nettó árbevétel 7,3 %-kal haladta meg a 2014. évi eredményeket. A textil- és ruházati szakágazat 2015. évben elért 1,8 %-os nettó árbevétel-növekedése azonban már jelentősen elmaradt az előző évek kedvező eredményeitől. A feldolgozóiparon belül, a textil és ruházati szakágazat nettó árbevétel-növekedésénél alacsonyabb értéket csak két szakágazat, a kocsz- és kőolajgyártás (0,71 %), valamint a vegyipar-gyártás (1,3 %) ért el.

A textilipar és a ruhaipar fejlődésében jelentősen eltérő folyamatok figyelhetők meg. A textilipar **folyóáron számított nettó árbevétele** folyamatos növekedés mellett 2014-ben már 42 092 millió Ft-tal (57,0 %-kal) haladta meg a 2010. év eredményeit. A szakágazat nettó árbevétele 2015-ben 12 669 millió Ft-tal (10,9 %-kal) tovább növekedett. A ruhaipar folyóáron számított nettó árbevétele kisebb mértékben, de folyamatos növekedés mellett 2014-be már 9 675 millió Ft-tal (10,7 %-kal) haladta meg a 2010. év eredményét és 2015-ben már 8 814 millió Ft-tal (8,8 %-kal) elmaradt a 2014. év eredményétől. A részletes adatokat az I. táblázat és az 1. ábra szemlélteti.

I. táblázat. A textil- és ruhaipar összes nettó árbevétele (millió Ft)

	Textilipar	Ruhaipar	Textil- és ruhaipar
2010. év	73 860	90 678	164 538
2014. év	115 952	100 353	216 305
2015. év	128 621	91 539	220 160
2014/2010 (%)	157,0	110,7	131,5
2015/2014 (%)	110,9	91,2	101,8

A textil- és ruhaipar nettó árbevételének növekedését alapvetően az **exportértékesítések** kedvező lehetőségei határozták meg. Az export növekedésének hatására az összes árbevételben belül az export árbevétel egyébként is magas aránya a 2010 évi 71,4 %-ról 2015-ben 77,5 %-ra emelkedett. A textilipar export árbevétele 2014-ben már 45 551 millió Ft-tal (85,6 %-kal) haladta meg a 2010. év eredményét. 2015-ben az export árbevétel 108 308 millió Ft volt, ami 9,6 %-kal volt több, mint a 2014. évi eredmény. Az export árbevétel dinamikus

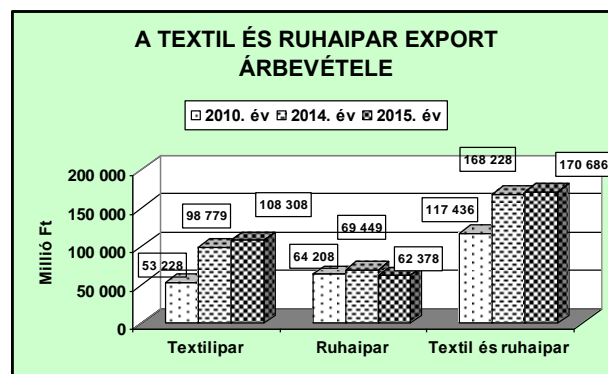
1. ábra

növekedésének hatására 2015-ben a textilipar összes árbevételének 84,2 %-a már exportból származott. Ez a folyamat azt is jelzi, hogy a ruhaipar hazai alapanyag ellátása lényegében megszűnt. A ruhaipar export árbevétele 2014-ben 6 449 millió Ft volt, ez 8,2 %-kal haladta meg a 2010. év eredményét. 2015-ben a szakágazat export értékesítése 7 071 millió Ft-tal (10,2 %-kal) maradt el az előző év árbevételétől. Részletes adatokat a II. táblázat és a 2. ábra szemlélteti.

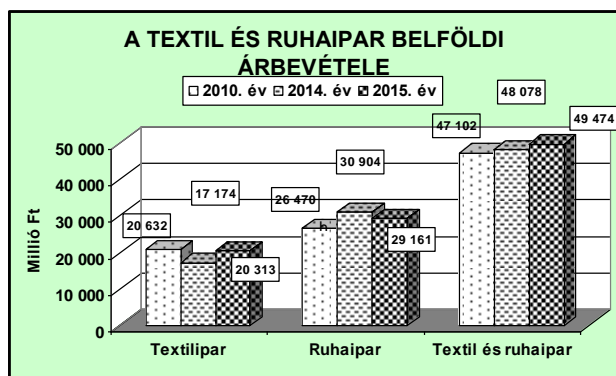
II. táblázat. A textil- és ruhaipar export árbevétele (millió Ft)

	Textilipar	Ruhaipar	Textil- és ruhaipar
2010. év	53 228	64 208	117 436
2014. év	98 779	69 449	168 228
2015. év	108 308	62 378	170 686
2014/2010 (%)	185,6	108,2	143,3
2015/2014 (%)	109,6	89,8	101,5

A textil és ruhaipar **belföldi értékesítésében** is jelentős eltérések következtek be. A textilipar belföldi nettó árbevétele 2014. be 3 458 millió Ft-tal (16,8 %-kal) maradt el a 2010. év eredményétől. 2015-ben pedig 3 139 millió Ft-tal (18,3 %-kal) növekedett a belföldi árbevétele és így lényegében a 2010 évi szintet érte el. A ruhaipar belföldi nettó árbevétele 2014-ben 4 434

2. ábra

3. ábra

millió Ft-tal (16,8 %-kal) haladta meg a 2010. évi szintet, 2015-ben azonban a belföldi nettó árbevétele 1 743 millió Ft-tal (5,6 %-kal) csökkent. A ruhaipar belföldi nettó árbevétele 2015-ben 29 161 millió Ft volt, és ezzel, 2 721 millió Ft-tal (10,2 %-kal) haladta meg a 2010. év eredményét. Részletes adatokat a III. táblázat és a 3. ábra szemlélteti.

III. táblázat. A textil- és ruhaipar belföldi nettó árbevétele (millió Ft)

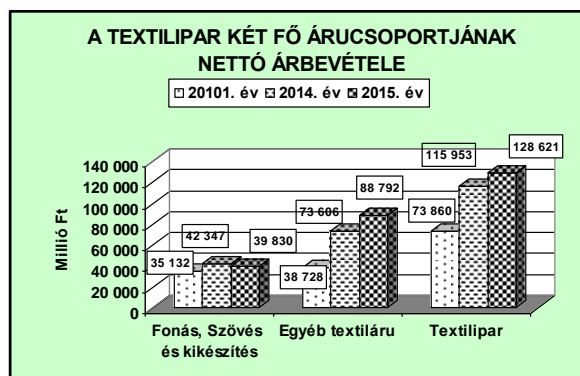
	Textilipar	Ruhaipar	Textil- és ruhaipar
2010. év	20 632	26 470	47 102
2014. év	17 174	30 904	48 078
2015. év	20 313	29 161	49 474
2014/2010 (%)	83,2	116,8	102,1
2015/2014. év	118,3	94,4	102,9

A textil- és ruhaipar összes nettó árbevételében a **bérmunka részaránya** 2010–2014 között mindkét szakágazatban csökkenő tendenciát mutat. A textiliparban a bérmunka részaránya a belföldi és az exportértékesítésben nem jelentős. A ruhaipar exportjában megjelenő 33–36 %-os bérmunka részarány azonban már jelentős. Igaz, hogy a bérmunka a korábbi években is jelentős volt a ruhaiparban, de a textiliparban megmutatózó félkésztermék-értékesítés csökkenése illetve megszűnése a ruhaipart további import alapanyag beszerzésre vagy bérmunkára kényszeríti. Részletes adatokat a IV. táblázat tartalmaz.

IV. táblázat. A bérmunka részaránya (%-ban)

	Textilipar		Ruhaipar	
	2010. év	2014. év	2010. év	2014. év
A belföldi értékesítésben	2,5	2,0	17,8	12,8
Az export értékesítésben	7,6	3,2	35,9	33,1
Az összes értékesítésben	6,2	3,0	30,6	26,9

A TEÁOR besorolás szerint a **textilipar** (13) két fő termékcsoportjánál a magas eszközigényes fonás (1319), a szövés (132) és a kikészítés (133), valamint az egyéb textilárúk (139) nettó árbevétele 2010–2014 között folyamatosan, 74,1 %-kal nőtt. A két fő árucsoport között azonban jelentős eltérések alakultak ki. A fonás (131), a szövés (132) és a kikészítés (133) termékeinek nettó árbevétele 2014-ben 42 347 millió Ft volt, ami 7 215 millió Ft-tal (20,5 %-kal) haladta meg a 2010. év

4. ábra

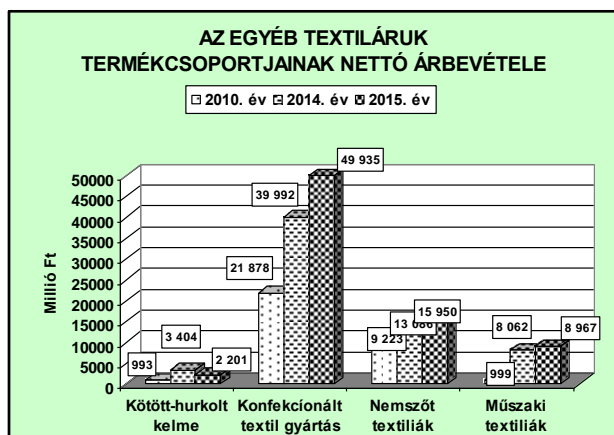
eredményeit. A termékcsoport nettó árbevétele 2015-ben azonban már 2 517 millió Ft-tal (5,9 %-kal) elmaradt a 2014. év árbevételétől. Az egyéb textilárúk (139) összes árbevétele 2010–2015-ben folyamatosan, dinamikusan nőtt és 2015-ben már több mint kétszeresére, 50 064 millió Ft-tal (129,2 %-kal) haladta meg a 2010. évi eredményt. A két szakágazat nettó árbevételének jelentősen eltérő változása azt eredményezte, hogy a textiliparon belül a fonás, a szövés és a kikészítés árbevételének részaránya 47,6 %-ról 31,0 %-ra esett vissza, az egyéb textilárúk pedig 52,4 %-ról 69,0%-ra növekedett. A részletes adatokat az V. táblázat és a 4. ábra szemlélteti.

V. táblázat. A textilipar két fő árucsoportjának nettó árbevétele (millió Ft)

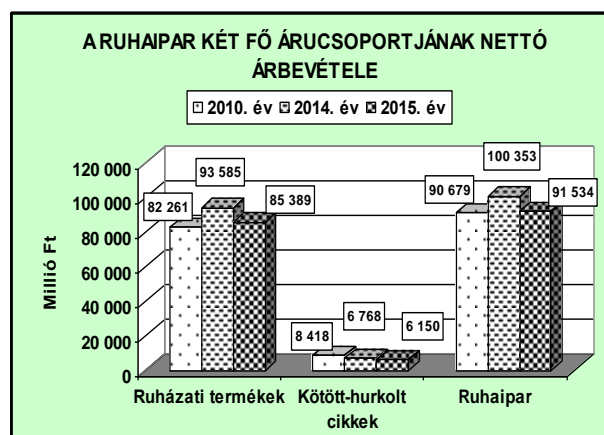
	Fonás, szövés és kikészítés	Egyéb textilárú	Textilipar
2010.év	35 132	38 728	73 860
2014. év	42 347	73 606	115 953
2015. év	39 830	88 792	128 621
2014/2010 (%)	120,5	190,1	174,1
2015/2014 (%)	94,1	120,6	110,9

Az egyéb textilárúk (139) termékcsoportjainak, részletes adatait vizsgálva az tapasztalható, hogy a kötött-hurkolt kelmeágyártás (1391) kivételével valamennyi termék körben, 2010–2015 években a nettó árbevétel jelentősen növekedett. A konfekcionált textilárúk (1392) árbevétele 2010–2015 évek között folyamatosan, dinamikusan nőtt. 2015-ben nettó árbevétele már 49 935 millió Ft volt, mely 28 057 millió Ft-tal (128,2 %-kal) haladta meg a 2010. év eredményét. Ezzel 2015 évben részaránya már 38,8 % az egész textilipar belül. Figyelemre méltó a Műszaki textiliák (1396), a Nemszőtt textiliák (1395) és a kötélárú (1394) termékek folyamatos dinamikus növekedése. A részletes adatokat a VI. Táblázat és az 5. ábra szemlélteti.

A **ruhaipar** (14) területén a két fő termékcsoportban a 2010–2014 között lényegében eltérő fejlődési tendencia alakult ki. A ruházati termékek (141 és 142) nettó árbevétele 2014- be már 11 34 millió Ft-tal (13,8 %-kal) haladta meg a 2010 évi eredményeket, 2015-ben az árbevétel már 8 196 millió Ft-tal (8,8 %-kal) elmaradt a 2014 évi eredményektől. A ruházati termékek nettó árbevétele 2015-ben 3 128 millió Ft-tal (3,8 %-kal) haladta meg a 2010. évi adatokat. A kötött-hurkolt cikkek (143) nettó árbevétele 2010–2015 között folyamatosan csökkent, és 2015- be már 2 268 millió Ft-tal (26,9 %-kal) maradt el a 2010. év árbevételétől. Az árbevétel

5. ábra

6. ábra

csökkenését alapvetően az export értékesítések folyama-

VI. táblázat. Az egyéb textilárak (139) termékcsoportjainak nettó árbevétele (millió Ft)

Megnevezés	2010. év	2014. év	2015. év	2014/2010 (%)	2015/2014 (%)
Kötött-hurkolt kelme (1391)	993	3 404	2 201	342,8	64,7
Konfekcionált textilárak (1392)	21 878	39 992	49 935	228,2	124,9
Szőnyeggyártás (1393)	1 414	1 574	1 938	111,3	123,1
Kötélárak (1394)	1 925	2 977	3 357	154,6	112,8
Nemszött textiliák (1395)	9 223	13 086	15 950	141,9	121,9
Műszaki textiliák (1396)	999	8 062	8 967	807,0	111,2
Máshova nem sorolt textiliák (1399)	3 298	4 510	6 443	136,7	142,9
Egyéb textilárak összesen (139)	38 728	73 606	88 791	190,1	120,6

tos visszaesése eredményezte. A kötött-hurkolt cikkek export árbevétele a 2010. évi 6 331 millió Ft-ról folyamatosan csökkent és 2015-ben már csak 3 630 millió Ft (57,3 %) volt, amit a belföldi értékesítés 20,8 %-os növekedése nem tudott pótolni. Az export részaránya a 2010. évi 75,2 %-ról 2015-ben 59 %-ra csökkent. A részletes adatokat a VII. táblázat és a 6. ábra szemlélteti.

VII. táblázat. A ruhaipar két fő termékcsoportjainak nettó árbevétele (millió Ft)

	Ruházati termékek (141,142)	Kötött-hurkolt termékek (142)	Ruhaipar (14)
2010. év	82 261	8 418	90 679
2014. év	93 585	6 768	100 353
2015. év	85 389	6 150	91 534
2014/2010 (%)	113,8	80,4	110,7
2015/2014 (%)	91,2	90,9	91,2

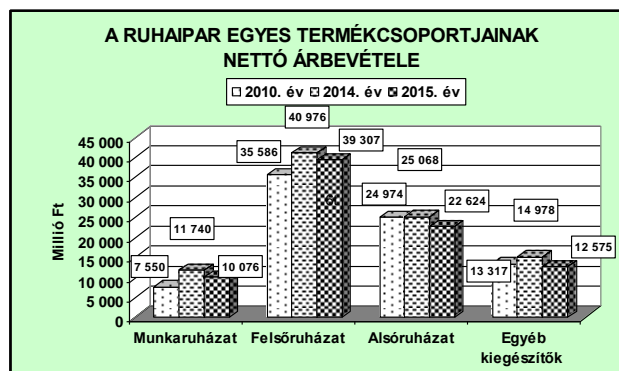
A ruhaipar (14) egyes termékcsoportjait vizsgálva megállapítható, hogy meghatározó részarányt képviselő termékcsoportok a munkaruházat (1412), a felsőruházat (1413), az alsóruházat (1414) és az egyéb kiegészítő

termékek (1419) nettó árbevétele nőtt, 2015-be viszont mindegyik termékcsoportba visszaesés következett be. A részletes adatokat a VIII. táblázat és a 7. ábra szemlélteti.

A textil- és ruházati termékek **külkereskedelmi forgalma** a teljes gazdasági szinten tovább növekedett a 2014. évhez viszonyítva. A behozatal 2015-ben 45 988 millió Ft-tal (6,8 %-kal) a kivitel 5028 millió Ft-tal (1,1 %-kal) haladta meg a 2014. év értékeit. A behozatalon belül kiugróan magas volt a ruházati cikk és kiegészítő termékek 30 710 millió Ft-os (9,8 %-os) növekedése. Ezek hatására a külkereskedelmi forgalom 2015-ben 219 176 millió Ft hiányt mutat, ami 40 960 millió Ft-tal (23,9 %-kal) haladja meg a 2014. év adatait (IX. táblázat).

VIII. táblázat. A ruhaipar egyes termékcsoportjának nettó árbevétele (millió Ft)

Megnevezés	2010. év	2014. év	2015. év	2014/2010 (%)	2015/2014 (%)
Munkaruházat (1412)	7 550	11 740	10 076	155,5	85,8
Bőrruházat (1411)	659	423	440	64,2	104,0
Felsőruházat (1413)	35 586	40 976	39 307	115,1	95,9
Alsóruházat (1414)	24 974	25 068	22 624	100,4	90,3
Egyéb kiegészítők (1419)	13 317	14 978	12 575	112,5	84,0
Szőrme termékek (142)	175	400	367	228,6	91,2
Kötött-hurkolt termékek (143)	8 418	6 768	6 150	80,4	90,9
Harisnyaárak (1431)	1 206	1 147	955	95,1	83,3

7. ábra

IX. táblázat. A külkereskedelmi termék forgalom alakulása.

Megnevezés	Behozatal		Kivitel	
	millió Ft	2015/2014	millió Ft	2015/2014
Textil rost és hulladék	42 912	106,0	19 324	95,8
Fonal, szövet és egyéb textília	320 323	104,1	241 540	102,8
Ruházati cikk és kiegészítő	313 367	109,8	196 262	99,7
Összesen	676 302	106,8	457 126	101,1